

Sygn. akt IV U 402/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Gurgacz

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Wulw-Kondej

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2021 r. w Krośnie

na rozprawie

sprawy z wniosku D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

o odsetki od zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego

na skutek odwołania **D. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

z dnia 4 sierpnia 2020 roku nr sprawy: (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję Oddziału ZUS w J. z dnia 4 sierpnia 2020 roku nr sprawy: (...) i **u s t a l a**, że wnioskodawczyni D. K. ma prawo do odsetek z tytułu nieterminowo wypłaconego:

- zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2019 r. do dnia 17 kwietnia 2019 r. – od dnia 4 czerwca 2019 r. do dnia 9 czerwca 2020 r.;

- zasiłku chorobowego za okres od dnia 18 kwietnia 2019 r. do dnia 22 maja 2019 r. – od dnia 17 czerwca 2019 r. do dnia 9 czerwca 2020 r.;

- zasiłku chorobowego za okres od dnia 23 maja 2019 r. do dnia 5 czerwca 2019 r. – od dnia 4 lipca 2019 r. do dnia 9 czerwca 2020 r.;

- zasiłku macierzyńskiego oraz zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 6 czerwca 2019 r. do dnia 3 czerwca 2020 r.- od dnia 29 lipca 2019 r. do dnia 9 czerwca 2020 r.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. na rzecz wnioskodawczyni D. K. kwotę 180 zł (słownie: sto osiemdziesiąt złotych) – tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Katarzyna Gurgacz

Sygn. akt. IV.U. 402/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 17 marca 2021 roku

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2020 roku nr sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. **odmówił** wnioskodawczyni **D. K.** prawa do odsetek z tytułu nieterminowo wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2019 roku do dnia 5 czerwca 2019 roku oraz zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 6 czerwca 2019 roku do dnia 9 czerwca 2020 roku.

Powyższą decyzję zaskarżyła wnioskodawczyni D. K. wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do ustawowych odsetek z tytułu nieterminowo wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2019 roku do dnia 5 czerwca 2019 roku oraz zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 6 czerwca 2019 roku do dnia 9 czerwca 2020 roku, albowiem uważa, że wymienione świadczenia zostały wypłacone z opóźnieniem za które Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponosi wyłączną odpowiedzialność.

W odpowiedzi na odwołanie O/ZUS w J. podał, że wypłata wnioskodawczyni zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2019 roku do dnia 5 czerwca 2019 roku oraz zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 6 czerwca 2019 roku do dnia 9 czerwca 2020 roku została dokonana przed upływem 30 dni od dnia wydania prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 23 marca 2020 r., ustalającego podleganie przez wnioskodawczynię D. K. jako pracownik u płatnika składek A. P. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od 14 listopada 2018 r.

W wyniku przeprowadzonego postępowania Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dokonał następujących ustaleń :

Decyzją z dnia 4 czerwca 2019 roku, Nr sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. **odmówił** wnioskodawczyni **D. K.** prawa do prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 lutego 2019 roku do 22 maja 2019 roku. Podstawą odmowy było ustalenie przez organ rentowy decyzją z dnia 13 maja 2019 roku, że wnioskodawczyni nie podlega jako pracownik u płatnika składek A. P. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od 14 listopada 2018 r.

Decyzją z dnia 7 czerwca 2019 roku Nr sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. **odmówił** wnioskodawczyni **D. K.** prawa do prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 maja 2019 roku do 5 czerwca 2019 roku. Podstawą odmowy było ustalenie przez organ rentowy decyzją z dnia 13 maja 2019 roku, że wnioskodawczyni nie podlega jako pracownik u płatnika składek A. P. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od 14 listopada 2018 r.

Decyzją z dnia 1 lipca 2019 roku Nr sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. **odmówił** wnioskodawczyni **D. K.** prawa do prawa do zasiłku macierzyńskiego oraz zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego za okres od 6 czerwca 2019 roku do 3 czerwca 2020 roku. Podstawą odmowy było ustalenie przez organ rentowy decyzją z dnia 13 maja 2019 roku, że wnioskodawczyni nie podlega jako pracownik u płatnika składek A. P. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od 14 listopada 2018 r.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2020 roku sygn. akt IV U (...)/19 Sąd Okręgowy w Krośnie zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. z dnia 13 maja 2019 roku nr (...) i ustalił, że wnioskodawczyni D. K. jako pracownik u zainteresowanej A. P. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 14 listopada 2018 roku.

Powyższy wyrok wraz z pisemnym uzasadnieniem został doręczony ZUS O/J. w dniu 24 kwietnia 2020 roku i wobec nie wywiedzenia apelacji uprawomocnił się.

Decyzją z dnia 3 czerwca 2020 roku Nr sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. **uchylił** decyzje z dnia 4 czerwca 2019 roku Nr sprawy: (...), z dnia 7 czerwca 2019 roku Nr sprawy: (...) oraz z dnia 1 lipca 2019 roku

Nr sprawy: (...) i wypłacił wnioskodawczyni D. K. w dniu 9 czerwca 2020 roku objęte tymi decyzjami świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt zasiłkowych ZUS, akt ubezpieczeniowych ZUS oraz akt SO w Krośnie sygn. akt IV U (...)/19.

Tym wszystkim dowodom Sąd dał wiarę albowiem nie zachodzą między nimi sprzeczności, są logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniają.

Stan faktyczny w sprawie jest bezsporny.

Sąd zważył co następuje :

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych – jeżeli ZUS – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W myśl art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty do dnia wypłaty świadczeń.

Bezspornym w sprawie jest, że wypłata zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2019 roku do dnia 5 czerwca 2019 roku oraz zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 6 czerwca 2019 roku do dnia 9 czerwca 2020 roku wnioskodawczyni nastąpiła w ciągu 30 dni od otrzymania prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie i w tym zakresie termin został dotrzymany przez organ rentowy.

Jednakże jest utrwalone w orzecznictwie i doktrynie, że jeżeli organ rentowy ponosi odpowiedzialność za wydanie niezgodnej z prawem decyzji, to ma obowiązek wypłaty ubezpieczonemu świadczenia wraz z odsetkami za cały zaległy okres (por. wyrok SN z dnia 28 września 2011 r., sygn. akt I UK 86/11).

Natomiast Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 września 2007 roku, sygn. akt P 11/07, stwierdził:” gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami za które odpowiada organ rentowy (np. **błędna interpretacja przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy**), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do

świadczenia” (por. także wyrok SA w Gdańsku z dnia 24 czerwca 2014 r., III AUa 2204/13, wyrok SA w Łodzi, z dnia 19 listopada 2013 r., III AUa 295/13).

Bezspornym jest w tym stanie rzeczy, że opóźnienie w wypłacie świadczenia powstało od dnia wydania błędnej decyzji przez Oddział ZUS w K. z dnia 4 czerwca 2019 roku w zakresie zasiłku chorobowego za okres od 3 lutego 2019 roku do 22 maja 2019 roku, natomiast po upływie 30-dni od dnia wpływu do Oddziału ZUS wniosków o zasiłek chorobowy za okres od 23 maja 2019 roku do 5 czerwca 2019 roku (3 czerwca 2019 roku – akta ZUS) oraz o zasiłek macierzyński (26 czerwca 2019 roku – akta ZUS) i od tych dat (choćby decyzje odmowne zostały wydane odpowiednio w dniu 7 czerwca 2019 roku oraz 1 lipca 2019 roku, czyli przed upływem terminu 30- dni od wpływu wniosków, to organ rentowy miał 30 dni od dnia wpływu wniosków do wypłaty wnioskodawczyni żądanych świadczeń) - wnioskodawczyni przysługują ustawowe odsetki liczone od 31 dnia od daty złożenia w Oddziale ZUS zaświadczeń płatnika składek do dnia zapłaty świadczeń, które miało miejsce w dniu 9 czerwca 2020 roku.

Opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2019 roku do dnia 5 czerwca 2019 roku oraz zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 6 czerwca 2019 roku do dnia 9 czerwca 2020 roku nastąpiło z winy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i w tym przypadku odsetki są w pełni uzasadnione.

Oddział ZUS nie ustalił i nie wypłacił tych świadczeń w terminie prawem przewidzianym i dlatego jest obowiązany do wypłaty odsetek w wysokości odsetek ustawowych.

Nie dotyczy to przykładowo sytuacji, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności np. brak przy składaniu wniosku niezbędnego dokumentu, podanie błędnego numeru rachunku bankowego, czy też brak informacji o zmianie miejsca zamieszkania. Żadna z wymienionych okoliczności nie miała jednakże miejsca w niniejszej sprawie.

Sąd nie znalazł w rozpoznawanej sprawie jakichkolwiek okoliczności usprawiedliwiających opóźnienie w wypłacie świadczeń wnioskodawczyni.

Opóźnienie nie zostało spowodowane okolicznościami za które O/ZUS nie ponosi odpowiedzialności a wręcz było spowodowane nieprawidłową oceną faktyczną sprawy.

Wprawdzie organ odwoławczy w swoim orzeczeniu nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji ale nie jest to przesłanką do uwolnienia się organu rentowego od tej odpowiedzialności. Taki pogląd wynika z Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011r. I UZP 2/11.

W niniejszym postępowaniu Sąd ustalił i stwierdził, że odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczeń ponosi Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J..

W postępowaniu sądowym toczącym się przed Sądem Okręgowym w Krośnie, sąd oparł ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną w oparciu o ten sam materiał dowodowy, którym dysponował organ rentowy, a dodatkowo przesłuchał jedynie dwóch świadków - klientów (...), których zeznania nie miały decydującego znaczenia dla ustalenia stanu faktycznego w sprawie. Były to bowiem osoby, które sporadycznie korzystały z usług (...) i jedynie zeznały, że widywały wnioskodawczynię. Te same okoliczności i to w sposób bardziej szczegółowy przedstawili inni świadkowie – pracownicy (...) oraz strony, których wyjaśnieniami dysponował organ rentowy w ramach prowadzonego przed tym organem postępowania, jednak organ rentowy odmówił im wiary. Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie wynika, że organ rentowy dokonał błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, w tym również przesłanek ekonomicznych uzasadniających zatrudnienie wnioskodawczyni u płatnika składek A. P.. Nie jest słuszne stanowisko organu rentowego, że przeprowadzenie jakichkolwiek innych dowodów w postępowaniu sądowym każdorazowo uzasadnia przyjęcie, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności do przyznania prawa do świadczeń. Przeprowadzone nowe dowody w postępowaniu sądowym muszą mieć istotne znaczenie dla oceny prawa do świadczenia, żeby można przyjąć brak odpowiedzialności organu rentowego. Taka

sytuacja nie miała miejsca w przedmiotowej sprawie (wyrok SA w Białymstoku z 16.12.2015 r., III AUa 635/15, wyrok SN z 28.09.2011 r., I UK 86/11).

Dlatego Sąd uznał za zasadne odwołanie wnioskodawczyni i na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 kpc dokonał zmiany zaskarżonej decyzji i orzekł jak w wyroku oraz na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) – w zakresie kosztów procesu.

sędzia Katarzyna Gurgacz